

HOOGFEEST VAN PINKSTEREN

Ook vandaag nog een uitdaging voor ieder van ons

Pinksteren is zo één van die feesten die mij al sinds mijn kindertijd bezighoudt. Een raadselachtig feest met de Heilige Geest die komt, met de vurige tongen, met leerlingen die in alle talen beginnen te spreken. Maar ook een feest dat ons oproept om onze muren open te breken en Zijn woord uit te dragen bij de mensen om ons heen. Een hele boterham die mij vandaag heeft uitgedaagd om op zoek te gaan naar de diepe betekenis en oorsprong van dit feest. Het antwoord hierop zal hoogstwaarschijnlijk niet volledig zijn. Maar is het voornaamste dat we van dit feest moeten onthouden niet dat de geest van Jezus ons geraakt heeft?

Betekenis van Pinksteren

Pinksteren is na Pasen en kerstmis de belangrijkste feestdag voor christenen. De betekenis van Pinksteren is voor velen in de vergetelheid geraakt. „Iets met de Heilige Geest en vurige tongen”, zullen de meesten allicht nog wel weten. Maar hoe ging het bijbelse verhaal ook weer juist? Waar komt de naam Pinksteren vandaan? In de katholieke liturgie sluit Pinksteren de paastijd af, een periode van 50 dagen die begint op de vooravond van Pasen. De paastijd vormt één zogenoemd heilsgebeuren met drie feestdagen: Pasen (de verrijzenis van Jezus), op de 40ste dag na Pasen gevolgd door Hemelvaart (Jezus die plaatsneemt aan de rechterhand van de Vader) en op de 50ste dag Pinksteren (de komst van de Heilige Geest). Pinksteren vindt zijn oorsprong in het joodse Wekenfeest, een dankfeest voor de oogst. In de 2de eeuw kwam de nadruk te liggen op het herdenken van het verbond tussen God en het Joodse volk, dat gesloten werd toen Mozes de Tien Geboden kreeg op de berg Sinaï. Het Wekenfeest werd gevierd 50 dagen (7 weken) na Pesach, de joodse uittocht uit Egypte. Christenen namen het Wekenfeest over om de nederdaling van de Heilige Geest te vieren. Het woord „Pinksteren” is afgeleid van de Griekse naam voor het Wekenfeest, „Pentèkostè”, wat **vijftig** betekent. In het Latijn heet Pinksteren „Quinquagesima”. Een verre verbastering hiervan is Sinksen. Met Pinksteren wordt er een nieuwe weg ingeslagen en staat alles in het teken van de Heilige Geest, de voortdurend voortstuwende kracht ten goede die zich in alle talen tot alle volkeren wendt.

Vlammen als vurige tongen

Plotseling kwam er uit de hemel een geluid dat leek op een enorme windvlaag en het vulde het hele huis, waar zij zaten. Op hun hoofden vertoonden zich tongen als van vuur, die zich verdeelden, en het zette zich op ieder van hen. Zij werden allen vervuld met de Heilige Geest

en begonnen in vreemde talen te spreken, zoals de Geest het hen gaf uit te spreken.
(Hand.2,1-4)

Wat gebeurde er volgens de Bijbel op Pinksteren?

De apostelen, na Jezus' Hemelvaart alleen achtergelaten, hadden zich verschanst in een huis in Jeruzalem, biddend en wachtend op de komst van de Heilige Geest, die hen verder geestelijk moest leiden en de kracht geven het evangelie te verkondigen. Op de tiende dag na Hemelvaart, de vijftigste dag na Pasen, "verschenen er plots grote vlammen die zich als vurige tongen boven de hoofden van de aanwezigen verspreidden". De apostelen werden op die manier vervuld door de Heilige Geest, traden naar buiten en begonnen het evangelie op luide toon te verkondigen, in allerlei talen. Petrus nam vervolgens het woord en hield een lange toespraak. Drieduizend mensen sloten zich bij hen aan, de stichting van de eerste christelijke gemeente. Pinksteren wordt zo gevierd als het beginpunt, de geboorte van de christelijke kerk.

Lucas, de auteur van de Handelingen, lijkt het pinkstergebeuren te interpreteren als een nieuw Sinaïgebeuren, want ook in het Oude Testament greep God in via wind, storm, gedruis, vuur, donder en bliksem (Ex. 19). In de Handelingen is het niet anders. God grijpt opnieuw in om zijn volk te verzamelen, nu niet meer door de gave van de Wet, de tien geboden, maar door de gave van zijn geest. En uit deze gave wordt de kerk geboren.

Doop van 3000 mensen

De ervaring van de uitstorting veroorzaakt verbaasdheid en bewondering. De menigte liep te hoop en verbaasde zich, want een ieder hoorde hen in zijn eigen taal spreken. Ze vragen, buiten zichzelf van verwondering: zijn zij niet allemaal Galileeërs? Hoe kan het dan dat wij hen horen een ieder in onze eigen taal, waarin wij geboren zijn? Parten, Meden, Elamieten, inwoners van Mesopotamië, Judea en Kapadocië, Pontus, Asia, Frygië en Pamfylië, Egypte en de streken van Libië bij Cyrene, en hier verblijvende Romeinen, zowel Joden als Jodengenoten, Kretenzen en Arabieren: wij horen hen in onze eigen taal van de grote daden Gods spreken. En zij waren allen buiten zichzelf en geheel met de zaak verlegen, en zij zeiden tot elkaar: Wat betekent dit toch? Maar sommigen zeiden spottend: Ze zullen wel dronken zijn! (Hand. 2,6-13).

Petrus neemt het woord en houdt een lange toespraak waarin de opstanding van Jezus centraal staat. Hij legt uit dat al deze gebeurtenissen al voorgezegd zijn door de profeet Joël. Hij maant de menigte zich te keren tot Jezus om vergeving van zonden te krijgen. Uit de menigte komt een vraag: „Hoe?” Petrus antwoordt: „Heb berouw, en laat u dopen in de naam van Jezus Christus tot vergeving van de zonden, en u zult de Heilige Geest ontvangen.”

Drieduizend mensen geven gehoor aan deze oproep en laten zich dezelfde dag nog dopen. Hierdoor wordt de eerste christelijke gemeente gevormd. Traditioneel wordt dit moment dan ook beschouwd als het beginpunt van de christelijke kerk.

Pinksteren vandaag

Natuurlijk moeten we ook de vraag durven stellen wat Pinksteren vandaag nog betekent voor ieder van ons. Het antwoord hierop is zeker niet gemakkelijk. In deze tijd trekken wij ons vaak terug in onze veilige cocon. Tussen de muren, samen met gelijkgestemde. Maar de roep van God, de roep van Jezus blijft bestaan.

Ook vandaag zend Hij zijn Heilige Geest naar ons toe, om ons te bevrijden van al onze angsten en zijn boodschap in alle talen uit te spreken, zodat ieder die ze wil beluisteren ze kan opnemen in zijn hart. Zo kan de boodschap van liefde en trouw ook in de maatschappij van vandaag een diep betekenis krijgen.

Daarom, reik elkaar de hand, ga naar buiten. De Geest des Heren heeft een nieuw begin gemaakt, in al wat groeit en leeft zijn adem uitgezaaid. Kom schepper, adem in ons hart dat koud en eenzaam op jou wacht en vul ons met Jouw warmteglod die mensen anders leven doet.

Aan ieder van u mogen we dan ook een zalig Pinksterfeest toewensen.

Bart Verheyen